

Brandner, Aleš

Květuše Lepilová jubilující

Новая русистика. 2018, vol. 11, iss. 2, pp. 96-98

ISSN 1803-4950 (print); ISSN 2336-4564 (online)

Stable URL (DOI): <https://doi.org/10.5817/NR2018-2-15>

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/138394>

Access Date: 28. 11. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

Huňáčkův vklad do jednotlivých vědních oborů bude nepochybně předmětem dalšího zkoumání a hodnocení. Avšak společným a nadřazeným jmenovatelem je, že nás opustil člověk, který měl encyklopedické vědomosti, všestranné poznatky z mnoha vědních oborů, skutečný polyhistor. Znal jsem Václava Huňáčka více jak čtyřicet let. Nejprve jako jeho student, potom jsem s ním více jak desetiletí sdílel pracovnu i stůl na FF UK a zůstal mým přítelem a nenahraditelným kolegou až dosud. Mimo jiné i pro svůj optimismus, neopakovatelný smysl pro humor a recesi, které si udržel do posledních dnů.

Znám stovky jeho bývalých studentů a kolegů, a tak vím, že to hlavní, co Huňáček dokázal následovníkům předat, bylo poselství, že **chceš-li něčemu rozumět, musíš o tom nejprve něco vědět**. Pro několik generací vysokoškolských absolventů byl představitelem zdravého kritického rozumu, touhy stále se učit a vášnivě poznávat věci a děje v kontextech, umění nejprve věci vidět a pak je teprve hodnotit.

Huňáčkův odchod je pro dnešní dobu symbolický. Odešel jeden z představitelů vědecké a pedagogické, ale hlavně lidské generace, která nepodlehla dnešní mainstreamové představě velké části populace, která si myslí, že všemu rozumí, a přitom máloco ví. Václav Huňáček byl pravým generačním a myšlenkovým opakem. Proto je jeho odchod pro mnohé tak tíživý.

Michail Odarčenko

<https://doi.org/10.5817/NR2018-2-15>

Květuše Lepilová jubilující

V dubnu letošního roku oslavila své polokulaté životní výročí významná česká rusistka **doc. PhDr. Květuše Lepilová, CSc.** Jubilantka se narodila 9. dubna 1933 v Ostravě – Mariánských Horách, ale až do konce války žila rodina v Jistebníku. Tam otec jubilantky jako učitel a zanícený hudebník vedl dětský sbor Jistebnických zpěváků a jubilantka v něm pod vedením svého otce už ve svých čtyřech letech zpívala sólo. Po válce se rodina přestěhovala do Brna a otec jubilantky, pozdější profesor Pedagogické fakulty tehdejší Univerzity J. Ev. Purkyně PhDr. František Lýsek, DrSc., založil Brněnský dětský sbor; vedl jej téměř až do své smrti v roce 1977. Jako členka tohoto sboru měla možnost poznat řadu významných osobností hudební kultury.

V Brně absolvovala jubilantka v roce 1951 reálné gymnázium. I když nešla přímo ve stopách svého otce, možno říct, že jablko od pověstného stromu nepadlo daleko: kromě gymnázia ukončila v roce 1953 studium konzervatoře státní zkouškou ze hry na klavír a sólového zpěvu. V roce 1951 se zapsala na brněnskou filozofickou fakultu, kde v roce 1956 absolvovala studium bohemistiky a rusistiky. Poté sedmnáct roků působila jako gymnaziální profesorka nejprve ve Zlíně a později v Olomouci-Hejčíně. V roce 1971 po úspěšném rigorózním řízení získala titul „doktor filozofie“. V roce 1973 na základě konkurzního řízení nastoupila na katedru rusistiky olomoucké filozo-

fické fakulty. V centru jejího odborného zaměření byla didaktika vyučování ruské literatury. Z této oblasti vznikla celá řada odborných studií a článků uveřejněných především v časopise Ruský jazyk, v nichž se zamýšlí nad optimalizací literární výuky. Výzkum byl završen v roce 1981 na Karlově univerzitě obhajobou kandidátské disertační práce v oboru Teorie a dějiny ruské literatury a získáním vědecké hodnosti kandidátky věd. V roce 1983 získala opět na Karlově univerzitě na základě docentského jmenovacího řízení vědecko-pedagogickou hodnost docentky.

Když byla na počátku 90. let zřízena Ostravská univerzita, přešla v roce 1991 na katedru rusistiky Filozofické fakulty Ostravské univerzity, kde až do roku 2005 prošla funkcemi nejprve vedoucí katedry a později po sloučení slavistických oborů do jednoho pracoviště jako vedoucí oddělení rusistiky při katedře slavistiky.

Ani po dosažení penzijního věku neodešla na odpočinek. S velkým pracovním nasazením se pustila do práce, k níž získala průpravu v průběhu celého dosavadního života. Jejím novým pracovištěm se stal v roce 2006 Kabinet rusistických studií při Ústavu slavistiky Filozofické fakulty Masarykovy univerzity v Brně, zajišťující doškolování učitelů ruštiny, v němž působila až do loňského roku.

Dlouholetá neúnavná a obětavá organizátorská činnost v oblasti dalšího vzdělávání učitelů ruštiny má své institucionální počátky na samém začátku 90. let, kdy přešla jubilantka pracovat

na ostravskou rusistiku a stála u zrodu snahy tohoto pracoviště překlenout nepříznivé období, kdy zánik institucionálního systému dalšího vzdělávání učitelů zkomplikoval vzájemné přímé vztahy vysokoškolských pracovišť s učiteli základních a středních škol. Od roku 1991 toto pracoviště ve spolupráci se severomoravskou pobočkou České asociace rusistů při FF OU díky její iniciativě pořádalo pravidelné metodické semináře pro učitele ruštiny v moravských regionech v rámci projektu FR-VŠ a v letech 1995–1996 díky podpoře projektu PHARE. V průběhu 90. let se ostravské rusistické pracoviště významně autorsky podílelo na vydávání řady učebnic, učebních a testovacích pomůcek a didaktických příruček pro všechny typy škol. Tyto aktivity pak jubilantka na svém ostravském pracovišti opět na vyšší úrovni úspěšně rozvíjela v letech 2000–2003 v rámci rozvojového projektu MŠMT *Inovace pregraduální a postgraduální přípravy učitelů ruštiny (regiony Ostrava a Brno)*.

V letech 2007–2010 jubilantka iniciovala a organizačně zajišťovala a ve spolupráci již s pracovníky brněnského Ústavu slavistiky program *Inovace postgraduálního vzdělávání učitelů* akreditovaný MŠMT ČR v rámci rozvojového projektu *Rozvoj a inovace studijních programů v oblasti vzdělávání pedagogických pracovníků na FF MU*, určený především pro učitele základních a středních škol Jiho-moravského a Zlínského kraje a kraje Vysočina. Jubilantka zde plodně zúročila jak své dosavadní dlouholeté zkušenosti

v oblasti dalšího vzdělávání učitelů, tak i četné kontakty s odborníky z České republiky, ale také ze Slovenska a Ruska, kteří v programu působili jako lektori nebo se podíleli na vydávání publikačních výstupů z projektu v elektronické či knižní podobě.

Vyvrcholením brněnské etapy organizátorské a vzdělávací činnosti K. Lepilové pak byl její významný podíl na realizaci projektu *Inovace postgraduálního vzdělávání učitelů ruského jazyka na ZŠ a SŠ (2010–2012) v DVPP pro JMK*, uskutečňovaný v rámci grantu *Další vzdělávání pracovníků škol a školských zařízení v Jihomoravském kraji OPVK*, spolufinancovaného ze státního rozpočtu ČR a Evropského sociálního fondu v období 2010–2012 a jeho následné pokračování v poněkud skromnější podobě a bez vnější finanční podpory v rámci udržitelnosti projektu v letech 2012–2017. V červnu 2017 po nešťastném úrazu byla K. Lepilová nucena ukončit spolupráci s Centrem dalšího vzdělávání učitelů ruštiny při Ústavu slavistiky FF MU, které pomáhala zřizovat.

Alespoň stručně k dalšímu okruhu zájmu jubilantky: ten je spjat s jejím zaměřením filologickým, jež má výrazně pragmatický charakter. Svědčí o tom zvláště dvě publikace z posledního období, živě reagující na požadavky praxe (*Rusky na cesty*, 2007; *Přesvědčivá komunikace manažera a DVD*, 2009). Na vzrůstající potřeby mladých překladatelů a tlumočnicků reagovala K. Lepilová za svého působení v Ostravě, kde or-

ganizovala jak výzkum (*K cizojazyčné řečové komunikaci ve sféře podnikání*, 2004), tak výuku předmětů bakalářského a magisterského studia i setkávání studentů na vědeckých konferencích. Svůj vztah k umění pak využila při psaní skript z oblasti ruské kultury (*Очерк русской культуры*, 1996; *Ruská kultura a umění – antologie. Příručka 2. Texty a CD*, 2010) a v některých konferenčních příspěvcích.

Jubilantka uplatňuje své organizační schopnosti i v řadě odborných a vědeckých společnostech jako spoluzakládající členka pobočky ČAR FF OU (1991) a Slavistické společnosti Franka Wollmana, členka výboru České asociace slavistů, Vědecké rady Slovanské knihovny při Národní knihovně v Praze, Programové rady Festivalu Poodří Františka Lýska, Správní rady Lýskova nadačního fondu, správkyně Archivu Lýskova nadačního fondu aj.

Na závěr nezbyvá než popřát milé jubilantce do dalších let jejího života pevné zdraví, hodně sil a optimismu a spokojenost v osobním životě.

Aleš Brandner

<https://doi.org/10.5817/NR2018-2-16>

Šedesátiny doc. Jiřího Gazdy

To podstatné, co jsem v roce 2008 napsal o tehdejším padesátníkovi, rusistovi, slavistovi, lingvistovi doc. PhDr. Jiřím Gazdovi, CSc. [POSPÍŠIL 2008], který